Súd:	Krajský súd Bratislava
Spisová značka:	8Co/57/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1113217745
Dátum vydania rozhodnutia:	26. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jana Vlčková
ECLI:	ECLI:SK:KSBA:2019:1113217745.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vlčkovej a členov senátu JUDr. Moniky Holickej a JUDr. Ondreja Krajča v právnej veci žalobcu: J.. Q. A., A. F. XXXX/XX, A., proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 02.decembra 2015, č. k. 12C 105/2013-172, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy p o t v r d z u j e .
V časti priznanej náhrady škody rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.177,92 eur, do troch dní.
Vo zvyšnej časti žalobu zamieta.
Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom uložil súd prvej inštancie žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady škody 2.924,51 eur a titulom náhrady nemajetkovej ujmy 8.629,50 eur, vo zvyšku žalobu zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne v zmysle § 151 ods. 3 O.s.p. do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V predmetnom konaní sa žalobca po čiastočnom späťvzatí žaloby a zmene žalobného návrhu, domáhal zaplatenia 79.000,- eur z titulu náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Nárok na náhradu škody uplatnil vo výške 4.753,92 eur a nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 74.246,08 eur. Náhrada škody pozostávala z trov obhajoby, ktoré zaplatil advokátovi v trestnom konaní, z titulu nezákonného rozhodnutia, nezákonnej väzby a nesprávneho úradného postupu. Náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa domáhal s poukazom na to, že samotné oslobodenie spod obžaloby nie je dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na ujmu spôsobenú mu nezákonným rozhodnutím, nezákonnou väzbou a nesprávnym úradným postupom, pretože trestné konanie voči nemu trvalo neprimerane dlho, výkonom väzby došlo k zásahu do jeho osobnostných práv, tak, že bol postavený mimo štátnej služby, nemohol sa realizovať v práci, bola poškodená jeho povesť, dobré meno, došlo k zásahu do jeho spoločenského života. Žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami, nezákonným rozhodnutím o väzbe zo dňa 25.9.2012, doručenej MS SR dňa 1.10.2012, žalobca požiadal o náhradu škody vrátane nemajetkovej ujmy vo výške 1.250.000,- eur. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že uznesením Krajského riaditeľstva PZ, Úrad justičnej a kriminálnej polície v Košiciach ČVS: KRP 79/OVK-KE-2004 zo dňa 2.2.2005, bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za trestný čin nedovoleného prekročenia hranice, a prevádzačstvo podľa § 171a ods. 1, písm. a), b) Trestného zákona, založenie zosnovanie a podporovanie zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona a Okresná prokuratúra v Prievidzi dňa 12.11.2009 podala na žalobcu obžalobu pre trestný čin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate a úradnej uzávery formou spolupáchateľstva podľa § 9

ods. 2 Trestného zákona k §176 ods. 1 Trestného zákona. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu sp.zn. Pš 10/05 zo dňa 6.2.2005 bol žalobca vzatý do väzby z dôvodov § 67 ods. 1, písm.b), c) Trestného poriadku. Väzba začala od 2.2.2005 a trvala do 3.11.2005, kedy bol uznesením Krajskej prokuratúry v Košiciach sp. zn. 1Kv 83/04 zo dňa 3.11.2005, prepustený z väzby na slobodu. Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 3To/23/2012 - 739 zo dňa 29.3.2012, právoplatným dňa 29.3.2012, bol žalobca spod obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. V zmysle platnej judikatúry (uznesenia NS SR sp.zn. 1 Cdo 53/93) považoval uznesenie Krajského riaditeľstva PZ, Úrad justičnej a kriminálnej polície v Košiciach ČVS: KRP 79/OVK-KE-2004 zo dňa 2.2.2005, o vznesení obvinenia voči žalobcovi za nezákonné, čím mal za preukázané splnenie zákonnej podmienky na priznanie nároku na náhradu škody podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., ktorým je vydanie nezákonného rozhodnutia. Následne skúmal ďalšie dve podmienky pre úspešné uplatňovanie práva na náhradu škody podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., vznik škody a príčinnú súvislosť medzi škodou a týmto nezákonným rozhodnutím. Pripojeným trestným spisom OS Prievidza sp.zn. 2T 235/09 mal za preukázané, že žalobca bol v trestnom konaní zastúpený advokátom JUDr. Jánom Kokindom a JUDr. Pavlom Čičmancom. JUDr. Pavol Čičmanec faktúrou zo dňa 29.4.2012 vyúčtoval žalobcovi trovy právneho zastúpenia vo výške 4.753,92 eur za 27 úkonov právnej služby v roku 2005 po 87,55 eur: príprava a prevzatie zastúpenia + porada s klientom, ďalších 10 porád s klientom vrátane návštev vo väzbe, 4 x písomné podanie vo veci samej, účasť pri 9 vyšetrovacích úkonoch, 1 x vypracovanie právneho rozboru veci, 2 x odvolanie proti uzneseniu, za 1 úkon v roku 2006 po 43,75 eur bez jeho pomenovania, za 1 úkon v roku 2007 po 47,78 eur bez jeho pomenovania, za 1 úkon v roku 2008 po 55,72 eur bez jeho pomenovania, za 2 úkony v roku 2009 po 60,11 eur bez ich pomenovania, za 1 úkon v roku 2011 po 65,50 eur bez jeho pomenovania, a cestovné motorovým vozidlom v roku 2005 - 11 ciest z Bratislavy (sídlo kancelárie advokáta) do Košíc a späť, čo predstavuje na 1 cestu 810 km x 11 x 6,50 Sk = 1.992,42 eur, v roku 2009 - 2 cesty D. A.S. (bydlisko advokáta) do Prievidze a späť, čo predstavuje 2 x 160 km x 0,183 eur = 58,56 eur, v roku 2011 a 2012 - 2 cesty D. A. do Trenčína a späť, čo predstavuje 2 x 104 km x 0,183 eur = 76,12 eur. Príjmovým dokladom JUDr. Pavla Čičmanca č. 1/2012 zo dňa 25.5.2012 mal za preukázané, že žalobca takto vyúčtované trovy právneho zastúpenia vo výške 4.753,92 eur JUDr. Pavlovi Čičmancovi skutočne zaplatil, čím mu vznikla škoda, ktorá je v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia z dôvodu, že ich zaplatenie bolo vykonané za účelom zmeny nezákonného stavu. Pri určovaní výšky škody z dôvodu, že advokát žalobcu vo faktúre úkony vyúčtovaných právnych služieb nešpecifikoval dátumom ich vykonania a porady s klientom v zmysle § 14 ods. 2 písm. a) vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb nepreukázal, vychádzal pri posudzovaní účelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia z pripojeného spisu OS Prievidza sp.zn. 2T 235/09, keď bol toho názoru, že nesprávne vystavená faktúra jeho advokátom mu nemôže byť na ujmu. Z pripojeného spisu OS Prievidza sp.zn. 2T 235/09 mal za preukázané, že žalobca udelil splnomocnenie JUDr. Jánovi Kokindovi dňa 2.2.2005 a ten vykonal 3 úkony právnej služby: dňa 2.2.2005 podal sťažnosť proti začatiu trestného stíhania, dňa 2.2.2005 sa zúčastnil výsluchu obvineného v Bratislave, dňa 6.2.2005 sa zúčastnil výsluchu obvineného v Banskej Bystrici. JUDr. Pavlovi Čičmancovi, so sídlom v Bratislave, žalobca udelil splnomocnenie dňa 8.2.2005 a ten vykonal 13 úkonov právnej služby: dňa 28.4.2005 sa zúčastnil výsluchu obvineného v Košiciach, dňa 6.7.2005 sa zúčastnil výsluchu obvineného v Košiciach, dňa 19.9.2005 sa zúčastnil vrátenia vecí v Košiciach, dňa 24.3.2009 sa zúčastnil výsluchu svedka v Ilave, dňa 10.9.2009 sa zúčastnil výsluchu obvineného v Košiciach, dňa 18.12.2009 podal odpor voči trestnému rozkazu, dňa 19.3.2010 sa zúčastnil hlavného pojednávania v Prievidzi, dňa 28.5.2010 sa zúčastnil hlavného pojednávania v Prievidzi, dňa 11.8.2010 sa zúčastnil hlavného pojednávania v Prievidzi, dňa 6.10.2010 sa zúčastnil hlavného pojednávania v Prievidzi, dňa 28.10.2011 sa zúčastnil hlavného pojednávania v Prievidzi, dňa 26.1.2012 podal odvolanie vo veci samej, dňa 29.3.2012 sa zúčastnil verejného zasadnutia v Trenčíne. Takto zistených 18 úkonov právnej služby považoval za účelne vynaložené trovy obhajoby a priznal tak žalobcovi náhradu škody v sume 1.515,19 eur spolu s cestovnými nákladmi z Bratislavy do Banskej Bystrice 1 krát, do Košíc 4 krát, do Ilavy 1 krát, do Prievidze 5 krát a do Trenčína 2 krát vo výške 954,90 eur, v zmysle § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. a zákona č. 286/2002 Z.z. o cestovných náhradách. Priznal tiež náhradu za stratu času v sume 454,42 eur. Trovy účelne vynaložených trov právneho zastúpenia v predmetnom trestnom konaní tak ustálil v celkovej výške 2.924,51 eur a priznal ich žalobcovi ako náhradu škody za nezákonné rozhodnutie v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. a vo zvyšku žalobu na náhradu škody zamietol. Na základe toho, že žalobcovi v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. priznal náhradu škody rešpektujúc ustanovenia zákona 514/2003 Z.z. - § 17 ods. 1 a

18 ods. 1, dospel k záveru, že nie je potrebné skúmať námietku žalovaného, či si žalobca zavinil väzbu sám a preto mu v zmysle § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. nárok na náhradu nepatrí. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že v čase od 2.2.2005 do 3.11.2005 bol žalobca vo výkone väzby z dôvodov § 67 ods. 1, písm.b), c) Trestného poriadku. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že dôvodom väzby bola obava, že pri ponechaní žalobcu na slobode by sa skontaktoval s obvinenými, ktorí doteraz zaistení neboli z dôvodu, že sa nezdržiavajú na území SR, ako aj s osobami, ktoré doposiaľ neboli stotožnené resp. nebolo im vznesené obvinenie a v takom prípade by podnikol opatrenia a kroky smerujúce k tomu, aby v maximálnej možnej miere znemožnil odhalenie a zdokladovanie trestnej činnosti, mohol by ovplyvňovať svedkov a z dôvodu, že obvinení boli napojení na prevádzačské skupiny pôsobiace na L. P. M. Č.Z. T., by pri jeho ponechaní na slobode hrozilo reálne nebezpečenstvo, že by pokračoval v trestnej činnosti, pretože táto trestná činnosť bola pre žalobcu zdrojom obohatenia. To znamená, že žalobca nebol pozbavený slobody zo žiadneho dôvodu uvedeného v čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a mal preto podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nárok na odškodnenie. Uviedol, že trestné stíhanie je vážnym zásahom do života obvineného a má bezpochyby vplyv na jeho osobný život po všetkých stránkach. Je preto nevyhnuté, aby orgány činné v trestnom konaní dôkladne zvážili všetky skutočnosti, ktoré sú v prospech a neprospech vznesenia obvinenia, vzhľadom na následky, ktoré mu môžu byť spôsobené. Konštatoval, že trestné konanie má nepochybne vplyv aj na psychiku stíhanej osoby, o to viac ak je s ním spojený výkon väzby. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy vychádzal z § 17 ods. 2 a 3 zákon č. 514/2003 Z.z. a dospel k záveru, že v prípade žalobcu vzhľadom na vykonanú väzbu v trvaní 9 mesiacov, iba samotné oslobodenie spod obžaloby nie je dostatočným zadosťučinením s poukazom na to, že žalobca pred vznesením obvinenia bol bezúhonným človekom, pracoval ako hlavný radca na Ministerstve hospodárstva SR na odbore riadenia obchodovania s citlivými tovarmi, kde musel prejsť previerkami na utajované skutočnosti, bol predsedom stálej expertnej skupiny, ktorá rozhodovala o obchode so zbraňami a v dôsledku výkonu väzby prišiel o túto prácu, na ktorú sa špeciálne pripravoval v P. a i keď po čase získal prácu v inom odbore, s vyšším príjmom, nemožno nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z toho dôvodu zamietnuť. Dodal, že žalobca pôvodnú prácu mohol naďalej vykonávať a realizovať sa v nej tak ako to mal naplánované. Zmenu v pracovnom, vysoko odbornom zaradení žalobcu považoval za vynútenú a závažnú. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy prihliadol aj na to, že žalobcovi sa pod vplyvom trestného stíhania a väzby rozpadol vážny vzťah a i keď sa v roku 2012 oženil, nemožno túto okolnosť prehliadnuť, pretože došlo k závažnému zásahu do súkromného života žalobcu. Pretože podľa § 17 ods. 4 zákon č. 514/2003 Z.z. výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z.z., vychádzal pri určovaní priznanej výšky nemajetkovej ujmy zo sumy 11.452,- eur, ako 50 násobku minimálnej mzdy v roku 2005 (229,04 eur), čo predstavuje 31,38 eur denne a priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu za dobu výkonu väzby od 2.2.2005 do 3.11.2005, t.j. za 275 dní po 31,38 eur, vo výške 8.629,50 eur a vo zvyšku žalobu na nemajetkovú ujmu zamietol.

2. Proti tomuto rozsudku, do výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a), b), c), d) a f) O.s.p. a domáhal sa jeho zmeny tak, aby bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vo vzťahu k priznanej náhrade majetkovej ujmy namietal, že tento nárok nebol predbežne prerokovaný, je potrebné ho preto považovať za predčasne uplatnený a táto skutočnosť zakladá nedostatok podmienok konania. Nesúhlasil so súdom prvej inštancie ktorý za stavu, keď advokát žalobcu vo faktúre úkony vyúčtovaných právnych služieb nešpecifikoval dátumom ich vykonania a porady s klientom nepreukázal, vychádzal pri posudzovaní účelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia z trestného spisu, keď bol toho názoru, že nesprávne vystavená faktúra advokátom žalobcu mu nemôže byť na ujmu. V tejto súvislosti poukázal na zásadu kontradiktórnosti a na dôkazné bremeno na strane žalobcu. Mal za to, že prvoinštančný súd rozhodol svojvoľne, v rozpore s ustálenou judikatúrou, keď žalobca neuniesol dôkazné bremeno z dôvodu, že nepreukázal realizáciu úkonov právnych služieb a ani ich jasne nešpecifikoval, a zaviazal ho na náhradu trov obhajoby trestného konania výlučne z dôvodu, že nesprávne vystavená faktúra údajne nemôže byť na ujmu žalobcu. Napriek tomu, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, prvoinštančný súd mu priznal náhradu trov obhajoby, čím na neho delegoval zodpovednosť za neuneseniu dôkazného bremena zo strany žalobcu, čo je neprípustné a takýmto postupom spôsobil vznik nedôvodnej ujmy na jeho strane. Navyše závery prvoinštančného súdu o prípustnosti priznania trov obhajoby na základe pripojeného trestného spisu vzbudzujú dojem, že aplikoval modifikovaný postup zakotvený v § 151 ods. 2 O.s.p., čo je absurdné a v rozpore s podstatou a účelom O.s.p. ako aj § 18 zákona č. 514/2003 Z.z. Vytýkal súdu prvej

inštancie, že žalobcovi priznal náhradu trov obhajoby výlučne z titulu uznesenia o vznesení obvinenia, hoci mu priznal aj úkony právnej služby vzniknuté v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o väzbe ako účasť na výsluchu obvineného v Košiciach dňa 28. 4. 2005, účasť na výsluchu obvineného v Košiciach dňa 6. 7. 2005 a účasť na vrátení vecí v Košiciach dňa 19. 9. 2005. Namietal, že príjmový pokladničný doklad vystavený advokátom žalobcu dňa 25. 5. 2012 a faktúra vystavená dňa 29. 4. 2012 nespĺňajú náležitosti daňového dokladu a nie sú ani podpísané samotným žalobcom. Namietal tiež, že žalobca v konaní nepredložil zmluvu o poskytnutí právnych služieb, z ktorej by bolo zrejmé, že došlo k dohode o poskytnutí právnych služieb advokátmi ani relevantné faktúry na právne služby, z ktorých by vyplýval rozsah úkonov právnej služby realizovaných advokátmi. S poukazom na § 16 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z.z. a § 7 ods. 4 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách namietal priznanie majetkovej škody titulom cestovných nákladov, hoci žalobca neuniesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal existenciu ako aj účelnosť uplatnených cestovných nákladov. Namietal tiež priznanie náhrady za stratu času, ktorá žalobcom nebola uplatnená, súd preto rozhodol svojvoľne v rozpore s § 153 ods. 2 O.s.p., čo malo za následok, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Zároveň v tejto časti považoval odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie za nepreskúmateľné. Vo vzťahu k priznaniu práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe namietal, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že sa nevysporiadal s jeho argumentáciou o nemožnosti vzniku práva žalobcu na náhradu škody titulom rozhodnutia o väzbe v dôsledku existencie zákonom predvídateľnej prekážky v podobe zavinenia väzby samotným žalobcom. Poukázal na to, že zavinenie obvineného znamená, že jeho zavinené konanie (postačuje nevedomá nedbanlivosť) bolo dôvodom k podaniu a vyhoveniu návrhu na jeho vzatie do väzby, nejde o to, či konanie obvineného vyvolalo podozrenie, že bol spáchaný trestný čin a či naplnilo skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale to, či jeho správanie bolo dôvodom k obave, že ujde, bude mariť vyšetrovanie, alebo pokračovať v trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný. Zavinenie poškodeného na vzatí do väzby je potrebné skúmať z hľadiska dôvodov, pre ktoré bol do väzby vzatý a to vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam, ktoré súd rozhodujúci o väzbe zvažoval a na ktorých založil dôvody pre vzatie do väzby. Zotrval na svojom závere, že žalobcovi nevzniklo právo na náhradu škody z titulu rozhodnutia o väzbe, keďže existovala prekážka vo forme zavinenia väzby samotným žalobcom. Mal za to, že súd prvej inštancie vôbec neskúmal dôvodnosť jeho tvrdení o existencii zavinenia zo strany žalobcu, kedy neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy a jeho postup napĺňa prvky arbitrárnosti. Namietal tiež priznanie náhrady nemajetkovej ujmy založené na všeobecnej matematickej kalkulácii bez zohľadnenia individuálnych okolností prípadu s poukazom i na nesprávnu výslednú sumu z dôvodu, že väzba žalobcu trvala 274 dní a nie 275 dní. Vytýkal súdu prvej inštancie, že neakceptoval jeho argumentáciu, ktorou poukazoval na nevyhnutnosť preukázania následkov rozhodnutia o väzbe v priamej príčinnej súvislosti s vykonanou väzbou ako aj na subsidiárnu povahu monetárnej kompenzácii nemajetkovej ujmy pri zachovaní primeranosti ako základnej zásady pri určovaní vhodného prostriedku satisfakcie za nemajetkovú ujmu. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je nepreskúmateľné . Poukázal na to, že zákon nezakladá prezumpcii vzniku nemajetkovej ujmy a rovnako aplikácia voľnej úvahy nemôže byť ľubovôľou súdu, pričom primeranosť nemajetkovej ujmy treba posudzovať v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku, kde výška príslušného odškodnenia vyplýva priamo zo zákona ale aj v kontexte s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR. Zdôraznil, že vzhľadom na princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí je, aby v skutkovo a v právne rovnakých veciach súdy vydávali rozhodnutia, ktoré si svojimi závermi nebudú odporovať a v rovnakých podmienkach sa musí dať rovnaká odpoveď. Poukázal tiež na to, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že priznáva nižšie sumy za neporovnateľne závažnejší zásah orgánu štátu do osobnej slobody jednotlivca (zadržania osoby vo väzbe bez rozhodnutia príslušného orgánu). Náhrada nemajetkovej priznaná žalobcovi sa preto javí ako zjavne neprimeraná. Aj v tejto časti podľa neho napĺňa rozhodnutie súdu prvej inštancie prvky arbitrárnosti. Poukázal na to, že štátnozamestnanecký pomer žalobcu na Ministerstve hospodárstva SR bol ukončený dohodou, a preto je nesprávny záver súdu prvej inštancie o vynútenej zmene v pracovnom zaradení žalobcu, navyše žalobca sa po výkone väzby v priebehu necelých dvoch mesiacov zamestnal v súkromnej spoločnosti na pozícii výkonného riaditeľa s vyšším mesačným príjmom aký dosahoval pred výkonom väzby na ministerstve hospodárstva a nedošlo preto k zhoršeniu pracovného uplatnenia žalobcu, respektíve k dlhodobej nemožnosti získať kvalifikovanú prácu. Tvrdenia žalobcu týkajúce sa jeho zdravotného stavu považoval za vágne, nakoľko neboli preukázané relevantnými dôkaznými prostriedkami a v tejto súvislosti dodal, že pokiaľ ide o existenciu ujmy na zdraví, nemožno takýto zásah subsumovať pod nemajetkovú ujmu, žalobca si ju mohol uplatňovať výlučne ako škodu

na zdraví. Závery súdu prvej inštancie o vzniku negatívnych dôsledkov v podobe poškodenia dobrého mena žalobcu ako aj dopadov na spoločenský život žalobcu zostali v hypotetickej rovine, keď žalobca neuniesol dôkazné bremeno. Tvrdenia o existencii nemajetkovej ujmy v podobe zásahu do dobrého mena žalobcu, prípadne jeho dobrej povesti, vyvracia jeho výpoveď, že aj po výkone väzby mal dobré vzťahy so starostom obce R. a po väzbe bol v obci R. menovaný za člena komisie pre regionálny rozvoj. Vytýkal súdu prvej inštancie, že nevzal do úvahy otázku bezúhonnosti žalobcu v kontexte celého trestného stíhania, kedy v tejto súvislosti opomenul skutočnosť, že žalobca bol odsúdený za trestný čin ublíženia na zdraví a výtržníctva trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza sp.zn. 1T 155/08 zo dňa 14. 7. 2008. Poukázal na rozporné tvrdenia žalobcu s výpoveďou jeho blízkeho priateľa J.. T. v súvislosti so vznikom negatívnych následkov v súkromnom živote.

3. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že odvolanie žalovaného považuje za účelovú obranu a predlžovanie súdneho konania. Mal za to, že predbežné prerokovanie uplatňovaného nároku preukázal rovnako ako náklady trov na obhajobu. Upriamil pozornosť na judikáty ESĽP, že za chybu vo vystavenej faktúre nenesie zodpovednosť príjemca faktúry. Namietal zásah do osobných údajov tým, že žalovaný uviedol, že mal byť trestným rozkazom odsúdený za trestný čin v roku 2008. Nesúhlasil ani s argumentáciou žalovaného, že si väzbu zavinil sám. Plne sa stotožňujúc so súdom prvej inštancie navrhol rozsudok v celom rozsahu ako zákonný potvrdiť.

4. Odvolací súd; s poukazom na § 470 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďalej len "C.s.p.") účinného od 01.07.2016; preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), na odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1 C.s.p.), a po zopakovaní dokazovania (§ 384 ods. 1 C.s.p.) listinnými dokladmi (stanovisko Špecializovaného trestného súdu zo dňa 14.11.2012 a vyjadrenie zákonného sudcu zo dňa 19.10.2012, faktúra zo dňa 29.04.2012 vystavená JUDr. Čičmancom, príjmový pokladničný doklad č. 1/2012 zo dňa 25.05.2012) postupom podľa § 204 C.s.p., dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

5. V preskúmavanej veci sa žalobca domáha zaplatenia náhrady škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v dôsledku trestného stíhania na základe uznesenia vyšetrovateľa KR PZ v Košiciach zo dňa 2.2.2005, ktoré považoval za nezákonné vzhľadom na to, že jeho trestné stíhanie skončilo oslobodením spod obžaloby, a tiež v dôsledku rozhodnutia o väzbe, na základe ktorého bol v čase od 2.2.2005 do 3.11.2005 vo výkone väzby. Žalobca si v podanej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 25.9.2012; doručenej žalovanému dňa 1.10.2012; uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1.250.000,- eur spôsobenej mu nezákonnými rozhodnutiami v trestnom konaní a rozhodnutím o väzbe.

6. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že sú dané zákonné predpoklady vzniku nároku žalobcu na náhradu škody spôsobenú mu nezákonným rozhodnutím, ktorým je uznesenie vyšetrovateľa o vznesení obvinenia voči žalobcovi, keď jeho účinky v priebehu ďalšieho trestného konania boli, v dôsledku oslobodenia žalobcu spod obžaloby, zrušené. Správne tak súd prvej inštancie aplikoval § 5 zákona č. 514/2003 Z.z.

7. V danom prípade boli splnené aj všetky zákonné podmienky vzniku nároku žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe podľa § 8 ods. 5 písm.b) zákona č. 514/2003 Z.z. Nedôvodné sú totiž námietky žalovaného, že odškodneniu žalobcu za výkon väzby bráni zákonná prekážka v zmysle § 8 ods. 6 písm. a) cit.zák., pretože žalobca si väzbu zavinil sám a nenáležite v tejto súvislosti vytýka súdu prvej inštancie, že neúplne zistil skutkový stav. Žalovaný v priebehu konania na súde prvej inštancie argumentoval tým, že dôvodnosť väzby preukazuje prepis záznamov telefonických hovorov tvoriaci súčasť trestného spisu a na podporu svojej obrany poukazoval na vyjadrenie zákonnej sudkyne o dôvodnosti väzby. K vylúčeniu nároku na odškodnenie za väzbu nepostačuje, že existuje zákonný dôvod väzby v zmysle ustanovenia § 67 Trestného poriadku , ale musí byť preukázané aj také konkrétne konanie, správanie či postoje obvineného, ktorými sám podstatne prispel k obavám, ktoré boli dôvodom jeho vzatia do väzby a bez ktorých by k uvaleniu väzby nedošlo. V nadväznosti na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný netvrdil žiaden taký relevantný dôvod, pre ktorý by bolo možné pričítať žalobcovi jeho zavinenie na vzatí do väzby čo len z nevedomej nedbanlivosti. Prepis záznamov telefonických hovorov, na ktoré žalovaný poukazoval, bol totiž podkladom pre vznesenie obvinenia voči žalobcovi vzhľadom na dôvodné podozrenie zo spáchania skutku, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie a v ďalšom konaní slúžil ako dôkaz pre vyvodenie trestnej zodpovednosti žalobcu v tom smere, či svojím konaním naplnil skutkovú podstatu trestného činu. Prepis hovorov však nebol rozhodujúcim dôkazom o takom správaní žalobcu, ktoré odôvodňovalo jeho vzatie do väzby pre obavu z marenia vyšetrovania a z pokračovania trestnej činnosti. Ako bezvýznamné posúdil odvolací súd stanovisko Špecializovaného trestného súdu a zákonnej sudkyne k dôvodom vzatia žalobcu do väzby.

8. Dôvodná je námietka žalovaného, že nárok na náhradu trov obhajoby vynaložených v trestnom konaní nebol predbežne prerokovaný, nakoľko žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie sa týkala len nároku na náhradu nemajetkovej ujmy 1.250.000,- eur. Podmienku prerokovania tohto nároku však odvolací súd považoval za dodatočne splnenú v priebehu konania, keď za žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu trov obhajoby považoval žalobu, v ktorej si žalobca tento nárok uplatnil a tento nárok nebol žalovaným uspokojený ani po márnom uplynutí lehoty 6 mesiacov po doručení mu žaloby. Právna úprava v § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12. 2012 nevyžadovala pre podanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody žiadne (osobitné) náležitosti, a ani neobmedzovala možnosť poškodeného domáhať sa na súde nároku na náhradu škody v závislosti od rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný na príslušnom orgáne na základe jeho žiadosti.
9. Podľa § 18 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o väzbe. Súčasťou trov konania sú aj preukázateľne vzniknuté trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta.
10. V zmysle § 15 vyhl. č. 655/2004 Z.z. má advokát nárok; okrem odmeny za zastupovanie klienta v súdom konaní; aj nárok na preukázané a účelne vynaložené hotové výdavky v súvislosti s poskytovaním právnych služieb. Pokiaľ ide o miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné advokát má nárok na ich náhradu vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby aj vtedy, ak sa na jej náhrade s klientom osobitne nedohodol (§ 16 ods. 3). Pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť, patrí advokátovi náhrada za stratu času vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu (§ 17 ods. 1). Nárok na náhradu cestovných výdavkov (§ 16 ods. 4) sa spravuje zákonom č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách, podľa ktorého (§ 7) patrí advokátovi náhrada za používanie cestných motorových vozidiel vo výške základnej náhrady za každý 1 km jazdy v sume ustanovenej opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a náhrada za spotrebované pohonné látky podľa cien pohonných látok prepočítaných podľa spotreby pohonných látok v technickom preukaze motorového vozidla alebo v osvedčení o evidencii motorového vozidla.
11. V preskúmavanej veci je žalobcovi nepochybne vznikol nárok na náhradu škody pozostávajúcej z trov právneho zastúpenia; vrátane hotových výdavkov; ktoré preukázateľne a účelne vynaložil v priamej vecnej a časovej súvislosti s poskytovaním mu právnych služieb obhajcom v trestnom konaní, vrátane konania o vzatí do väzby. V trestnom konaní bol žalobca zastúpený advokátom JUDr. Jánom Kokindom a následne advokátom JUDr. Pavlom Čičmancom.
12. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu škody, ktorá mu vznikla v trestnom konaní jeho zastúpením obhajcom JUDr. Jánom Kokindom za 4 úkony právnej služby, a to prevzatie a príprava zastúpenia dňa 2.2.2005, podanie sťažnosti proti začatiu trestného stíhania dňa 2.2.2005, účasť na výsluchu obvineného v Bratislave dňa 2.2.2005, účasť na výsluchu obvineného v Banskej Bystrici dňa 6.2.2005. Odvolací súd po zopakovaní dokazovania zistil, že tieto trovy obhajoby vzniknuté zastupovaním žalobcu obhajcom JUDr. Kokindom neboli žalobcovi fakturované faktúrou zo dňa 29.4.2012 vystavenou jeho; v poradí ďalším; obhajcom JUDr. Čičmancom. Z tejto faktúry vyplýva, že JUDr. Čičmanec si účtoval len svoje trovy obhajoby (napr. si účtoval len jeden úkon právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia). Pokiaľ aj trovy obhajoby za zastupovanie JUDr. Kokindom; na zaplatenie ktorých vznikol obhajcovi JUDr. Kokindovi nárok (za 4 úkony právnej služby); žalobca v priebehu konania špecifikoval v písomnom podaní zo dňa 22.09.2015 (v rozsahu 3 úkonov), odvolací súd nepovažoval za preukázané, že by žalobca tieto trovy obhajcovi JUDr. Kokindovi aj skutočne zaplatil. Dôvodná je preto obrana žalovaného, že pokiaľ žalobca nepredložil faktúru za právne služby poskytované mu JUDr. Kokindom a ani relevantný doklad o ich zaplatení obhajcovi, žalobca neuniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu vzniku škody vynaložením trov obhajoby za jeho zastupovanie JUDr. Kokindom v trestnom konaní.
13. Po zopakovaní dokazovania odvolací súd zistil, že dňa 8.2.2005 žalobca udelil splnomocnenie v trestom konaní obhajcovi JUDr. Pavlovi Čičmancovi, so sídlom v Bratislave. Advokát JUDr. Pavol Čičmanec vystavil žalobcovi faktúru zo dňa 29.4.2012, ktorou si vyúčtoval trovy obhajoby v trestnom konaní v celkovej sume 4.753,92 eur pozostávajúce zo sumy 2.363,85 ako odmeny za 27 úkonov právnej služby v roku 2005, zo sumy 332,97 eur zahrňujúcej odmenu za 1 úkon právnej služby v rokoch 2006, 2007,2008, 2011 a odmenu za 2 úkony v roku 2009. Okrem odmeny si obhajca vyúčtoval ja cestovné náhrady za 11 ciest v roku 2005 vo výške 1.922,42 eur, za 2 cesty v roku 2009 vo výške 58,56 eur, za 1 cestu v roku 2011 a jednu cestu v roku 2012 spolu za obe cesty vo výške 76,12 eur.

Obhajca žalobcu neúčtoval žalobcovi paušálnu náhradu hotových výdavkov a ani náhradu za stratu času. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca dostatočne spoľahlivo preukázal zaplatenie týchto trov obhajcovi JUDr. Čicmancovi predloženým príjmovým pokladničným dokladom a námietky žalovaného, že tento nespĺňa náležitosti daňového dokladu a nie je podpísaný žalobcom, nie sú spôsobilé vyvolať pochybnosti o dôveryhodnosti tohto listinného dôkazu.

14. Za rok 2005 si obhajca žalobcu JUDr. Čičmanec vyúčtoval odmenu v sume 2.363,85 eur za 27 úkonov právnej služby (27 x 87,55 eur), a to: príprava a prevzatie zastúpenia + porada s klientom, ďalších 10 porád s klientom vrátane návštev vo väzbe, 4 x písomné podanie vo veci samej, účasť pri 9 vyšetrovacích úkonoch, 1 x vypracovanie právneho rozboru veci, 2 x odvolanie proti uzneseniam. Správne súd prvej inštancie ustálil výšku škody, keď uznal ako účelné a preukázané trovy obhajoby za 4 úkony právnej služby: dňa 8.2.2005 - prevzatie a príprava zastúpenia, dňa 28.4.2005 - účasť na výsluchu obvineného v Košiciach, dňa 6.7.2005 - účasť na výsluchu obvineného v Košiciach, dňa 19.9.2005 účasť na vrátení vecí v Košiciach. Správne uviedol tiež, že za jeden úkon právnej služby obhajcovi patrí odmena 62,27 eur, t.j. 1/8 výpočtového základu vzhľadom na hrozbu trestu v rozpätí od 5 do 10 rokov (§ 12 ods.3 písm. b) v spojení s § 1 ods. 3 vyhl.č. 655/2004 Z.z.). Pretože žalobcovi nebola jeho obhajcom účtovaná paušálna náhrada výdavkov (§ 16 ods. 3 cit. vyhl.) škoda žalobcovi vo výške týchto výdavkov nevznikla. Žalobcovi tak vznikol nárok na náhradu škody vo výške 249,08 eur, zodpovedajúcej sume, ktorú žalobca zaplatil svojmu obhajcovi JUDr. Čičmancovi ako odmenu za 4 úkony právnej služby poskytnuté v roku 2005.

15. Za rok 2006 si obhajca žalobcu vyúčtoval odmenu 43,75 eur za 1 úkon právnej služby, za rok 2007 účtoval odmenu 47,78 eur za 1 úkon právnej služby a v roku 2008 odmenu 55,72 eur za 1 úkon právnej služby, ktoré mu neboli súdom prvej inštancie priznané.

16. Za rok 2009 si obhajca žalobcu vyúčtoval odmenu 120,22 eur za 2 úkony právnej služby, t.j. 2x60,11 eur. Súd prvej inštancie považoval za preukázané 3 úkony právnej služby, za ktoré vyčíslil odmenu v sume 260,79 eur (3x 86,93 eur) a žalobcovi priznal náhradu škody; po pripočítaní paušálnej náhrady 20,85 eur (3x 6,95 eur); vo výške 281,63 eur. Pokiaľ obhajcovi žalobcu vznikol nárok na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške vyčíslenej súdom prvej inštancie na sumu 281,63 eur za 3 úkony právnej služby, v konaní žalobca preukázal, že svojmu obhajcovi zaplatil odmenu len za 2 obhajcom (za rok 2009) účtované úkony v sume 120,22 eur. Nad rozsah tejto sumy nemožno žalobcovi nárok na náhradu škody priznať, pretože žalobca si uplatnil náhradu škody (len) vo výške 120,22 eur, v ktorej obhajcovi zaplatil odmenu za úkony vykonané roku 2009. Konajúci súd mu preto nemohol priznať náhradu škody vo výške 281,63 eur.

17. Za rok 2011 si obhajca žalobcu vyúčtoval odmenu 65,50 eur za 1 úkon právnej služby. Súd prvej inštancie nesprávne priznal žalobcovi náhradu škody v sume 100,04 eur (92,63 eur + 7,41 eur) - zákonu zodpovedajúcej výške odmeny za tento 1 úkon právnej služby. Žalobca nepreukázal, že by v takejto výške trovy obhajoby za úkon v roku 2011 svojmu obhajcovi zaplatil, a preto možno žalobcovi priznať náhradu škody len v rozsahu ním skutočne zaplatenej odmeny 65,50 eur účtovanej mu jeho obhajcom za 1 úkon právnej služby v roku 2011.

18. Odvolací súd zistil, že faktúrou vystavenou JUDr. Čičmancom nebola žalobcovi vyúčtovaná žiadna odmena za úkony právnej služby za roky 2010 a 2012, a preto súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody vo výške 389,52 eur za 4 úkony právnej služby v roku 2010 a vo výške 206,- eur za 2 úkony právnej služby v roku 2012 .

19. Na základe faktúry vystavenej JUDr. Čičmancom si žalobca uplatnil aj náhradu škody, ktorá mu vznikla tým, že zaplatil obhajcovi náhradu cestovných nákladov za cesty vykonané osobným motorovým vozidlom v súvislosti so zastupovaním žalobcu v trestnom konaní. Obhajca vyúčtoval žalobcovi cestovné náklady vo výške základnej náhrady za použitie motorového vozidla podľa opatrení MPSVaR SR vychádzajúc z počtu najazdených kilometrov. Obhajca žalobcu neúčtoval žalobcovi náklady za spotrebované pohonné látky, a preto ako nenáležitú posúdil odvolací súd námietku žalovaného, že obhajcom nebol špecifikovaný typ motorového vozidla ani jeho spotreba.

20. Za rok 2005 obhajca vyúčtoval žalobcovi náhradu za 11 ciest vozidlom na trase Bratislava - Košice a späť, čo predstavuje 810 km, z čoho správne priznal súd prvej inštancie cestovné náhrady za 4 cesty (výsluchy žalobcu v dňoch 28.4.2005,6.7.2005, 10.9.2005, a účasť na vrátení veci dňa 19.9.2005), čomu zodpovedá suma vo výške 667 eur, t.j. 810km x 6,20 Sk (suma základnej náhrady podľa opatrenia č. 260/2004 Z.z.) x 4 cesty.

21. Za rok 2009 účtoval žalobcovi jeho obhajca cestovnú náhradu za 2 cesty z A. (bydlisko advokáta) do Prievidze a späť, v sume 58,56 eur (2 x 160 km x 0,183 eur). Pokiaľ súd prvej inštancie priznal cestovné náhrady za 5 ciest v sume 146,40 eur, dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnemu záveru. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by obhajca účtoval žalobcovi

odmenu za úkony právnej služby vykonané v roku 2009 v Prievidzi, odmena za takýto úkon nebola súdom prvej inštancie žalobcovi priznaná ani v rámci nároku na náhradu škody a takýto úkon nebol ani samotným žalobcom špecifikovaný v jeho podaní zo dňa 22.09.2015.

22. Nesprávny je aj záver súdu prvej inštancie, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody pozostávajúcej z cestovných nákladov za vykonanie cesty do Banskej Bystrice a Ilavy vo výške cestovného verejným hromadným dopravným prostriedkom. Z predloženej faktúry mal odvolací súd preukázané, že žalobcovi jeho obhajca cestovné náklady na tieto cesty neúčtoval a žalobca mu ich nezaplatil.

23. Za rok 2011 a 2012 účtoval žalobcovi jeho obhajca cestovnú náhradu za 2 cesty z A.É. do Trenčína a späť, v celkovej sume 76,12 eur (4 x 104 km x 0,183 eur), ktoré mu súd prvej inštancie správne priznal v uplatnenej výške za cestu dňa 29.3.2012 na verejné zasadnutie na Krajskom súde v Trenčíne a dňa 29.03.2011 za cestu za účelom nahliadnutia do spisu na Krajskom súd v Trenčíne.

24. Na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že by obhajca vyúčtoval žalobcovi aj náhradu za stratu času, a preto je dôvodná odvolacia námietka žalovaného, že náhrada škody v sume 454,42 eur priznaná súdom prvej inštancie ako náhrada za stratu času, žalobcovi nepatrí. S poukazom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody v celkovej sume 1.177,92 eur pozostávajúcej z nákladov vynaložených žalobcom na trovy obhajoby vo výške 434,8 eur zaplatenej obhajcovi ako odmenu za jeho zastupovanie v trestnom konaní a vo výške 743,12 eur zaplatenej obhajcovi na cestovných nákladoch. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil vo výroku, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada škody 2.924,51 eur tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.177,92 eur a vo zvyšnej časti (1.746,59 eur) žalobu zamietol.

25. Podľa § 17 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31.12.2008, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

26. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.629,50 eur vychádzajúc z § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. podľa ktorého výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z.z., a výšku nemajetkovej ujmy určil zo sumy 11.452,- eur, ako 50 násobku minimálnej mzdy v roku 2005 (229,04 eur), čo predstavuje 31,38 eur denne a priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu za dobu výkonu väzby 275 dní (od 2.2.2005 do 3.11.2005) v sume 31,38 eur denne.

27. V danom prípade žalobcovi vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy okamihom výkonu väzby v čase od 2.2.2005 do 3.11.2005, a to bez ohľadu na to, že žalovateľným sa tento jeho nárok stal až po tom, ako bol žalobca dňom 29.03.2012 oslobodený spod obžaloby.

28. Vychádzajúc zo záverov uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/262/2015 zo dňa 16. marca 2016 dospel odvolací súd k záveru, že v danom prípade nebolo možné aplikovať ustanovenie § 17 ods.4 cit. zák., ktoré nadobudlo účinnosť 1.januára 2013 na základe novely vykonanej zákonom č. 412/2012 Z.z. a ktorým bol stanovený horný limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcom uplatnený nárok na odškodnenie za výkon väzby však nebolo možné posúdiť ani podľa ustanovenia § 17 ods. 3 a ods. 4 cit. zák., ktoré boli účinné od 1. januára 2009 na základe novely vykonanej zákonom č. 517/2008 Z.z., ktorým boli stanovené kritériá pre určenie výšky nemajetkovej ujmy a minimálna výška nemajetkovej ujmy v prípade odškodnenia na základe rozhodnutia o väzbe. Vzhľadom na to, že podľa prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1.1.2009 (§ 27b ods. 1) sa zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami vydanými pred nadobudnutím účinnosti zákona, resp. nesprávnym úradným postupom spôsobeným pred účinnosťou zákona, spravuje predpismi účinnými do 31.12.2008, bolo potrebné v danej veci aplikovať na vznik nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy za výkon väzby právnu úpravu účinnú do 31.12.2008 (§ 17 ods. 2).

29. Nemožno však súdu prvej inštancie vytknúť posúdenie výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na základe kritérií vyplývajúcich z § 17 ods. 3 cit. zák. účinného od 1.1.2009, nakoľko kritériá citovaného zákonného ustanovenia boli zohľadňované aj pred účinnosťou uvedeného ustanovenia skoršou súdnou praxou (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo 145/2011).

30. Rovnako nemožno vytknúť súdu prvej inštancie, že limitoval priznané odškodnenie nemajetkovej ujmy výškou odškodnenia priznávanej osobám poškodenými násilnými trestnými činmi. Totiž aj v tomto prípade bola premietnutá skoršia ustálená súdna prax; podľa ktorej boli povinné súdy pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci prihliadnuť k iným formám finančných kompenzácií priznávaných podľa iných vnútroštátnych právnych predpisov, k judikatúre

Ústavného súdu SR a rozhodovacej činnosti ESĽP; do podoby zákonnej úpravy. Právna úprava účinná od 1.1.2013 tak pod vplyvom rozhodnutí ESĽP dala princípu primeranosti odškodnenia nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. legislatívnu podobu z dôvodu, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala spravodlivé zadosťučinenie. Samotný zákonodarca tak považuje za primerané len také odškodnenie za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá nie je vyššia ako odškodňovanie za trvalé následky na zdraví a na živote; ako najvyššie ľudské hodnoty; ku ktorým môže dôjsť u obetí násilných trestných činov. Pokiaľ v danej veci súd prvej inštancie pri určovaní výšky náhrady za spôsobenú ujmu zohľadnil jej primeranosť k finančným kompenzáciám priznávaným obetiam násilných trestných činov za ujmy na ich zdraví (resp. pozostalým za ujmy na živote obetí), hoci s poukazom na nesprávnu právnu úpravu účinnú od 1.1.2013, nemalo toto pochybenie vplyv na vecnú správnosť jeho rozhodnutia.

31. Zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v ust. § 17 ods. 2, v znení účinnom do 31.12.2008, priznáva poškodeným, ktorým vznikla ujma nezákonným rozhodnutím, príp. rozhodnutím o väzbe, právo na úhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za súčasného splnenia dvoch podmienok, a to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a jednak že nie možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, čo môže byť napr. formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku, znením jeho odôvodnenia a pod. Vznik objektívnej zodpovednosti štátu za nemajetkovú ujmu spôsobenú pri výkone verejnej moci tiež predpokladá existenciu príčinnej súvislosti medzi vydaním nezákonného rozhodnutia a vznikom nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, než majetkovej sféry poškodeného a môže tak predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a pod.

32. Výšku konkrétnej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy nie je možné exaktne matematicky stanoviť, nie je možné ani mechanicky (automaticky) prevziať peňažné sumy priznávané rozhodnutiami súdov ako odškodnenie nemajetkovej ujmy v iných prípadoch, nakoľko nejde o paušálne peňažné sumy. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy totiž stanovuje súd v každom jednotlivom prípade na základe voľnej úvahy a je tak výsledkom individuálneho posúdenia všetkých konkrétnych okolností každého jednotlivého prípadu s tým, že konečná výška musí vychádzať zo zásady primeranosti, zodpovedať všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti a požiadavke rozumného usporiadania vzťahov medzi stranami. Vždy je potrebné mať na zreteli prvoradú satisfakčnú funkciu priznávanej peňažnej čiastky, ktorou je zabezpečiť primerané zmiernenie a vyváženie vzniknutej nemajetkovej ujmy, v opačnom prípade by neprimeraná výška odškodnenia vo svojich dôsledkoch viedla k bezdôvodnému obohacovaniu. Z hľadiska primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy môže byť smerodajným vodítkom aj rozhodnutie súdu v inej skutkovo porovnateľnej veci, nakoľko výška priznaného peňažného zadosťučinenia v obdobných prípadoch by sa nemala výrazne odlišovať. Peňažná náhrada tak musí byť výsledkom aplikácie zodpovedajúcej právnej úpravy na konkrétny skutkový stav zistený v každom individuálnom prípade vykonaným dokazovaním. Výška priznanej náhrady tak musí byť objektivizovaná výsledkami vykonaného dokazovania a v odôvodnení rozhodnutia racionálne vysvetlená so zreteľom na použitú právnu úpravu.

33. Pri odškodňovaní ujmy vzniknutej väzbou odvolací súd vychádzal z toho, že väzba má za následok zásah do ústavou garantovaného práva osobnej slobody, slobody pohybu a pobytu, práva na súkromie. V danom prípade u žalobcu mala väzba za následok náhle a násilné pretrhnutie vzťahov žalobcu s blízkymi, jeho vytrhnutie z pracovného života, zamedzenie jeho styku s vonkajším prostredím, a to v najprísnejším režimom kolúznej väzby, a všetko toto malo nepriaznivý vplyv na psychiku žalobcu, čo potvrdili aj jeho blízki priatelia J.. T. P. Č., ktorých svedeckými výpoveďami bola preukázaná osobnostná zmena žalobcu po prepustení z väzby spojená s pocitmi strachu a neistoty, s obavami o budúcnosť a živobytie. Svedeckými výpoveďami bolo preukázané, že po výkone väzby sa prejavili u žalobcu kožné problémy, ktoré predtým nemal a ktoré si vyžadovali liečbu, a preto súd prvej inštancie náležite premietol aj existenciu tejto zdravotnej nepohody žalobcu po výkone väzby do výšky náhrady. Odvolací súd rovnako považoval za správne závery súdu prvej inštancie týkajúce sa nepriaznivých následkov v súkromnom živote žalobcu s poukazom na skutočnosť, že sa mu počas výkonu väzby rozpadol vážny vzťah s priateľkou. S náležitou starostlivosťou prihliadol na negatívny dopad väzby na pracovné uplatnenie žalobcu vo funkcii hlavného radcu odboru riadenia obchodovania s citlivými tovarmi na Ministerstve hospodárstva SR, keď ho zamestnávateľ zaradil dňom 8.2.2005 mimo činnej služby. Odvolací súd sa stotožnil so súdom prvej inštancie, že pod vplyvom väzby došlo k vynútenej zmene v profesionálnom živote žalobcu v tom smere, že bol vylúčený z možnosti zamestnať sa v štátnej sfére a bol odkázaný na uplatnenie sa v súkromnej sfére; hoci

aj s vyššími príjmami; a že túto skutočnosť je potrebné vyhodnotiť ako negatívny dopad na jeho ďalšie kariérne pracovné uplatnenie vo vysoko odbornom zaradení, v ktorom dôveryhodnosť, spoľahlivosť a bezúhonnosť zamestnanca boli nevyhnutnou podmienkou jeho výkonu. S poukazom na uvedené možno konštatovať, že väzba výrazne ovplyvnila dovtedajší život žalobcu, a preto rozsahom následkov a dĺžkou trvania predstavuje značný zásah do osobnostnej integrity žalobcu. S väzbou spojené negatívne následky v živote žalobcu by pociťoval ako závažnú ujmu každý na jeho mieste a v jeho postavení.

34. Skutočnosť, že žalobca mal byť odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza zo dňa 14.7.2008 za trestný čin ublíženia na zdraví a výtržníctva, nebola v konaní pred súdom prvej inštancie žalovaným riadne a včas uplatnená ani objektivizovaná listinnými dôkazmi (najneskôr do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania), a preto súd prvej inštancie nepochybil pokiaľ pri ustálení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal zo zistenia o bezúhonnosti žalobcu. Na toto tvrdenie žalovaného; uvedené prvýkrát až v jeho odvolaní; nebolo možné prihliadnuť ani v odvolacom konaní, keď neboli splnené zákonom stanovené podmienky ich prípustnosti v zmysle § 205a ods. 1 O.s.p., resp. § 366 C.s.p.

35. Súd prvej inštancie výšku priznanej náhrady neodôvodnil konštatovaním negatívnych dôsledkov v podobe poškodenia dobrého mena žalobcu a dopadov na jeho spoločenský život, a preto žalovaný nedôvodne namieta, že žalobca negatívny zásah v týchto oblastiach nepreukázal.

36. Riadiac sa zásadou, že výška priznaného peňažného zadosťučinenia v obdobných prípadoch by sa nemala výrazne odlišovať v inej skutkovo a právne porovnateľnej veci, vychádzal odvolací súd pri zvažovaní primeranosti súdom prvej inštancie priznanej výšky peňažnej náhrady z nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 754/2016, v zmysle záverov ktorého nemožno považovať za neprimerané odškodnenie väzby sumou 1.000 eur mesačne (čiže cca 33,33 eur denne), ktorú poškodený ťažko znášal, pociťoval neistotu a beznádej, pričom znášal vo väznici poníženie, z toho dôvodu, že bol vzatý do väzby ako policajt.

37. Pokiaľ súd prvej inštancie priznal žalobcovi sumu 8.629,50 eur, čo predstavuje sumu 31,38 eur denne za 275 dní väzby, resp. sumu 31,49 eur denne za 274 dní (prípadne 958,83 eur mesačne po jej rozpočítaní na 9 mesiacov), túto považuje aj odvolací súd za primeranú nielen vzhľadom na konkrétne okolnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale aj z pohľadu jej komparácie s odškodneniami obetí trestných činov, ktoré sú priznávané za telesné zranenia a násilné trestné činy, resp. pozostalým obetí trestných činov, a tiež vo svetle rozhodovacej činnosti ESĽP a judikatúry Ústavného súdu SR. Celková priznaná výška odškodnenia nemajetkovej ujmy je podľa názoru odvolacieho súdu dostatočná na vyváženie, resp. zmiernenie negatívnych následkov vzniknutých žalobcovi v jednotlivých oblastiach jeho života výkonom väzby v trvaní 9 mesiacov, nevymyká sa z medzí predstáv spravodlivosti a slušnosti a zohľadňuje aj fakt, že žalobcovi sa nedostalo primeraného zadosťučinenia v inej ako peňažnej forme, a vzhľadom na značný odstup času, na jej reparovanie už nie je postačujúce len samotné konštatovanie porušenia práva. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

38. O nároku na náhradu trov (celého) konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. a § 256 ods. 1 C.s.p. Podanou žalobou sa žalobca domáhal zaplatenia istiny 1.250.000,- eur. Konanie v časti o zaplatenie istiny 1.171.000,- eur treba považovať z hľadiska výsledku konania za plný úspech žalovaného, pretože žalobca zavinil zastavenie tejto časti konania vzhľadom na to, že zobral v tejto časti žalobu späť. V časti o zaplatenie sumy 79.000,- eur bol žalobca čiastočne úspešný, keď z požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy 74.246,08 eur mu bola priznaná suma 8.629,50 eur a v časti náhrady škody mu bola z požadovanej sumy 4.753,92 eur priznaná suma 1.177,92 eur.

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).
Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).
Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).
Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).